

Kommittédirektiv

Dir.
2005:6

Äktenskap och partnerskap

Beslut vid regeringssammanträde den 27 januari 2005.

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare, biträdd av två referensgrupper, skall ta ställning till om par av samma kön bör kunna ingå äktenskap. Utredaren skall göra en grundlig analys av frågan och redovisa samtliga skäl som talar för och emot detta.

Vidare skall utredaren ta ställning till formerna för ingående av äktenskap. Utredaren skall överväga om behörigheten för trossamfund att företräda det allmänna vid ingående av äktenskap bör finnas kvar eller om äktenskap endast bör få ingås civilt. Om utredaren anser att äktenskap även i fortsättningen bör kunna ingås hos trossamfund, skall det övervägas om några förändringar bör göras när det gäller denna behörighet. Utredaren skall, oavsett sina ställningstaganden när det gäller trossamfunden, utreda formerna för ingående av äktenskap civilt.

Om utredarens slutsats blir att äktenskap bör kunna ingås av par av samma kön, bör detta få till följd att partnerskapslagen upphävs. Om utredaren kommer till slutsatsen att äktenskap inte bör kunna ingås av par av samma kön, skall utgångspunkten i stället vara att partnerskapet behålls. Det skall då övervägas om förändringar bör göras när det gäller partnerskapet.

Bakgrund

Äktenskapet och vigseln

I äldre tid ingicks äktenskap genom avtal mellan mannens och kvinnans släkter (ätter). Avtalet innefattade flera rättshandlingar. Viktigast var dels fästningen (trolovningen), dels giftermålet, dvs. det tal – mål – genom vilket giftomannen överlämnade kvinnan till mannen, dels den s.k. sängledningen. Som en följd av kristet inflytande infördes

så småningom den kyrkliga vigseln i Sverige. Under lång tid kunde man välja att ingå äktenskap i kyrkan eller enligt den äldre traditionen. Först år 1734 blev den kyrkliga vigseln ett villkor för ett äktenskap med full rättsverkan. Kravet på kyrklig vigsel motiverades visserligen av religiösa skäl men också av de praktiska och administrativa fördelarna. Före reformen var det vanligt att äktenskap ingicks under så oklara former att många levde i vad de trodde vara riktiga äktenskap men som inte var det. Andra visade sig vara lagligen gifta utan att veta om det. Genom den nya ordningen undveks sådana oklarheter.

Under 1800-talets senare hälft utvecklades successivt möjligheten att ingå äktenskap i borgerlig ordning, och år 1908 infördes slutligen det system som finns i dag, dvs. med en generell möjlighet att välja mellan civil och kyrklig vigsel. I samband med detta diskuterades om äktenskap endast borde få ingås civilt och om de par som önskade sedan skulle kunna bekräfta äktenskapet genom en ceremoni med t.ex. kyrkligt innehåll. En sådan ordning ansågs på ett klarare sätt ge uttryck för äktenskapet som ett icke-religiöst rättsförhållande men infördes trots detta inte, framför allt med hänvisning till de praktiska olägenheterna. Det var bara kyrkan, som ju var en del av staten, som var representerad över hela landet. Kyrkan ansvarade då också för folkbokföringen och andra administrativa offentliga uppgifter.

I början av 1970-talet övervägdes ett förslag av Familjelagssakkunniga som innebar att äktenskap skulle ingås genom en anmälan till en företrädare för det allmänna (SOU 1972:41). Tanken var att en sådan anmälan skulle kunna tas emot av tjänstemän vid vissa myndigheter och av präster. De par som ville skulle dessutom kunna få en vigsel eller annan högtidlig inramning. Förslaget genomfördes dock inte. I stället förenklades det då gällande borgerliga vigselformuläret (se prop. 1973:32 s. 101 f.). Inte heller den reform år 2000 som innebar att Svenska kyrkan skiljdes från staten föranledde någon ändring av vigselrätten.

Bestämmelser om äktenskap finns numera i äktenskapsbalken. Äktenskap ingås genom vigsel i närvaro av vittnen. Vid vigseln skall kvinnan och mannen samtidigt vara närvarande. De skall var för sig på fråga av vigsselförrättaren ge till känna att de samtycker till äktenskapet. Vigsselförrättaren skall därefter förklara att de är makar.

Behörig att vara vigsselförrättare är lagfaren domare i tingsrätt, den som länsstyrelsen har förordnat till vigsselförrättare, präst i Svenska kyrkan och sådan präst eller annan befattningshavare i ett annat trosamfund som har förordnande enligt lagen (1993:305) om rätt att

förrätta vigsel inom andra trossamfund än Svenska kyrkan. Behöriga är vidare bl.a. vissa befattningshavare inom utrikesförvaltningen. Frågor om tillstånd enligt 1993 års lag prövas av Kammarkollegiet efter ansökan av trossamfundet. Efter det att ett samfund har fått tillstånd får Kammarkollegiet förordna en präst eller någon annan befattningshavare inom samfundet att vara vigselförrättare. Ett fyrtiotal trossamfund har vigsel tillstånd, bl.a. Romersk-katolska kyrkan i Sverige, Missionskyrkan, Baptistsamfundet, Pingstförsamlingarnas Vigselnämnd, Judiska Församlingarnas i Sverige Centralråd samt flera ortodoxa och muslimska samfund.

Vid vigslar som förrättas av en präst i Svenska kyrkan eller av en präst eller annan befattningshavare i annat trossamfund gäller de interna föreskrifterna inom trossamfundet. Förordningen (1987:1019) med närmare föreskrifter om vigsel som förrättas av domare eller särskilt förordnad vigselförrättare innehåller bestämmelser om vigslar som förrättas av nämnda befattningshavare.

För ingående av äktenskap finns vissa formföreskrifter i FN-konventionen angående samtycke till, minimiålder för samt registrering av äktenskap (SÖ 1964:29). Konventionen har tillträtts av Sverige.

Under år 2003 förrättades knappt 40 000 vigslar, varav ungefär 60 procent förrättades av präster i Svenska kyrkan. Vid utgången av år 2003 var drygt tre miljoner kvinnor och män folkbokförda i Sverige som gifta.

Partnerskap

Par av samma kön som vill få en heltäckande rättslig reglering av sin samlevnad kan sedan år 1995 registrera sitt partnerskap. Bestämmelser om partnerskap finns i lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap.

Förfarandet vid registrering av partnerskap motsvarar vad som gäller vid civil vigsel. Behörig att vara registreringsförrättare är lagfaren domare i tingsrätt och den som länsstyrelsen har förordnat. För registrering gäller särskilda s.k. anknytningskrav. Registrering får ske endast om minst en av partnerna har hemvist i Sverige sedan minst två år eller om minst en av partnerna är svensk medborgare med hemvist här. Med svensk medborgare jämställs den som är medborgare i Danmark, Island, Nederländerna eller Norge.

Ett registrerat partnerskap har med ett par undantag samma rättsverknningar som ett äktenskap. En skillnad är att partner inte har till-

gång till assisterad befruktning inom den svenska sjukvården. Vidare gäller inte vissa förmåner för änkor som övergångsvis finns kvar. Inte heller gäller de internordiska reglerna om äktenskap (förordningen [1931:429] om vissa internationella rättsförhållanden rörande äktenskap, adoption och förmynderskap).

Vid utgången av år 2003 hade knappt 2 900 personer folkbokförda i Sverige registrerat partnerskap. Drygt 200 partnerskap registrerades under år 2003.

Behovet av en utredning

Frågan om att öppna upp äktenskapet för par av samma kön har övervägts tidigare av regering och riksdag. I samband med att den numera upphävda lagen om homosexuella sambor infördes år 1987 avisades tankar om en sådan förändring med hänvisning till den tidens värderingar om äktenskapet som en institution för familjebildning mellan en man och en kvinna (prop. 1986/87:124 s. 41, bet. 1986/87:LU28 s. 5). Motioner i frågan har därefter vid ett flertal tillfällen avslagits med hänvisning till liknande argument (se t.ex. bet. 2000/01:LU13 och bet. 2001/02:LU8).

Riksdagen har nu tillkännagivit för regeringen sin mening att regeringen bör tillkalla en parlamentarisk utredning för att utreda frågan om en könsneutral äktenskapslagstiftning (bet. 2003/04:LU22). Också regeringen anser att tiden är mogen att på nytt överväga om homosexuella bör kunna ingå äktenskap. Uppdraget bör anförtros åt en särskild utredare som biträds av referensgrupper.

Samtidigt bör även frågan om formerna för ingående av äktenskap utredas. Sedan regeringens och riksdagens ställningstaganden i början av 1970-talet har samhället förändrats. Motioner med förslag om att äktenskap endast skall få ingås civilt har också under flera år framställts i riksdagen.

Vissa andra frågor har uppmärksamats som rör förrättande av vigsel och partnerskapsregistrering. Det har bl.a. föreslagits att uppgiften som vigsel- och partnerskapsförrättare efter förordnande av länsstyrelsen bör göras till ett gemensamt uppdrag och att trossamfunden bör få möjlighet att registrera partnerskap (se t.ex. bet. 2003/04:LU22). Även dessa frågor bör tas upp i sammanhanget.

Uppdraget

En särskild utredare tillkallas, biträdd av två referensgrupper, en med företrädare för riksdagspartierna och en med företrädare för trossamfund. Utredaren skall hålla en nära kontakt med homosexuellas organisationer samt andra berörda. Utredaren får följande uppdrag.

Äktenskap för par av samma kön?

Utredaren skall ta ställning till om par av samma kön bör kunna ingå äktenskap. Utredaren skall göra en grundlig analys av frågan och redovisa samtliga skäl som talar för och emot detta.

Om utredarens slutsats blir att äktenskap skall kunna ingås av par av samma kön, bör detta innebära att som princip detsamma skall gälla för dessa äktenskap som för äktenskap mellan par av olika kön. Utredaren skall redovisa vilka internationellt privat- och processrättsliga frågor som äktenskap mellan par av samma kön aktualiserar och överväga om detta motiverar någon särskild reglering. Även i övrigt skall behovet av följdändringar eller andra åtgärder utredas.

I uppdraget ligger inte att utreda frågor om assisterad befruktning och föräldraskap till barn. Dessa frågor är för närvarande föremål för överväganden inom Regeringskansliet.

Formerna för ingående av äktenskap

Utredaren skall vidare ta ställning till formerna för ingående av äktenskap. Övervägandena skall göras oavsett vilken slutsatsen blir i frågan om äktenskap för par av samma kön.

Utredaren skall överväga om behörigheten för trossamfund att företräda det allmänna vid ingående av äktenskap bör finnas kvar eller om äktenskap endast bör få ingås civilt.

Om utredaren anser att äktenskap även i fortsättningen bör kunna ingås hos trossamfund, skall det övervägas om några förändringar bör göras när det gäller denna behörighet. Det skall utredas om trossamfundet bör vara fria att välja vilka man vill viga. Bör – om äktenskap kan ingås av par av samma kön – vigsel tillstånd kunna ges till trossamfund som endast tillåter äktenskap mellan par av olika kön, eller bör vigsel tillståndet göras villkorat av att samfundet även tillåter vigsel av par av samma kön?

Utredaren skall utreda formerna för ingående av äktenskap civilt. Det gäller både om utredaren föreslår ett generellt system med civil-äktenskap och om förslaget är att den civila vigseln skall vara ett alternativ till vigsel genom samfund. En fråga för ingående av äktenskap i civil ordning är om det finns anledning att knyta uppkomsten av ett äktenskap till något annat än en vigsel, t.ex. en registrering. En annan fråga är vem som bör vara behörig att företräda det allmänna. En allmän strävan är att domstolarnas verksamhet så långt det är möjligt skall renodlas till rättskipning. Bör i linje med detta behörigheten för lagfaren domare att förrätta vigsel tas bort? En möjlighet som särskilt skall prövas är att uppgiften att företräda det allmänna ges till Skatteverket, som ju redan i dag ansvarar för hindersprövningen före ingående av äktenskap och som finns representerat i hela landet. Om utredaren anser att länsstyrelsen liksom i dag bör förordna personer som företräder det allmänna vid ingående av äktenskap, skall det utredas vad som bör gälla beträffande dessa förordnanden, t.ex. när det gäller förutsättningarna för ett förordnande, överklagande av länsstyrelsens beslut och ersättning till vigselförrättare.

Utredaren skall överväga om avgifter bör tas ut (jfr bet. 1998/99:LU18). Ytterligare en fråga som utredaren skall ta ställning till är om det även i fortsättningen bör vara regeringens uppgift att godkänna ogiltiga vigslar.

Ändringar i partnerskapslagen m.m.

Om utredarens slutsats blir att äktenskap bör kunna ingås av par av samma kön, bör detta få till följd att partnerskapslagen upphävs. Utredaren skall i detta läge särskilt överväga vilka övergångsregler som bör gälla för redan registrerade partnerskap.

Om utredaren kommer till slutsatsen att äktenskap inte bör kunna ingås av par av samma kön, skall utgångspunkten i stället vara att partnerskapet behålls. Det skall då övervägas om förändringar bör göras när det gäller partnerskapet. I motioner i riksdagen har ett antal sådana frågor tagits upp (se bet. 2003/04:LU22). Det har bl.a. föreslagits att Svenska kyrkan och andra trossamfund bör kunna registrera partnerskap. Här uppkommer liknande frågor som har nämnts ovan om äktenskap för par av samma kön. Bör ett trossamfund, med bibehållet vigsel tillstånd, ha rätt att välja om det vill registrera partnerskap? Och bör behörigheten att registrera partnerskap förutsätta beslut av Kammarkollegiet? En annan fråga är om uppdraget som

vigsel- och registreringsförrättare efter förordnande av länsstyrelsen bör göras till ett gemensamt uppdrag (jfr bet. 1999/2000:LU22). Ytterligare frågor som skall utredas är terminologin i lagen, möjligheten att få dispens från 18-årsgränsen för registrering av partnerskap och anknytningskraven för ingående av partnerskap (jfr prop. 1999/2000:77 och bet. 2003/04:LU22).

Utredaren skall överväga om beslut enligt lagen (1972:220) om fastställande av könstillhörighet i vissa fall liksom i dag bör få meddelas endast beträffande den som är ogift (jfr bet. 2002/03:SoU1 s. 48).

Övrigt

Utredaren skall ha ett nära samarbete med referensgrupperna, som skall ges tillfälle att kontinuerligt ge synpunkter på det som framkommer under utredningen och närvara vid sammanträden som utredaren har med sakkunniga och experter.

Utredaren skall hålla en nära kontakt med homosexuella organisationer samt andra berörda.

Utredaren skall redovisa gällande rätt och eventuellt pågående lagstiftningsarbete i länder som utredaren bedömer vara av intresse och i övrigt göra de internationella jämförelser som anses befogade. Regleringen i andra nordiska länder bör ges en särskild belysning och beaktas i arbetet.

Utredaren skall föreslå de författningsändringar som bedöms vara behövliga.

Uppdraget skall redovisas senast den 30 mars 2007. Det står utredaren fritt att lämna särredovisningar i vissa frågor om det bedöms lämpligt.

(Justitiedepartementet)

Deltagarförteckning från utredningens hearings

Den särskilde utredaren Hans Regner har hållit fyra hearings. Förutom medverkande i utredningen och utredningens två referensgrupper har följande personer deltagit vid dessa.¹

Hearing den 14 december 2005

- Vladimir Aleksandrov, kyrkoherde, Ryska-ortodoxa kyrkan (Moskvapatriarkatet),
- Anders Arborelius, biskop, Stockholms katolska stift,
- Anders Bengtsson, missionsföreståndare, Svenska Alliansmissionen
- Toader Doroftei, präst i Rumänska ortodoxa kyrkan
- Stefan Gustavsson, Evangeliska FosterlandsStiftelsen
- KG Hammar, ärkebiskop, Svenska kyrkan
- Sten-Gunnar Hedin, föreståndare för Pingströrelsen
- Hasse Kjellgren, kommandör och territoriell ledare i Sverige, Frälsningsarmén
- Tikhon Lundell, prästmunk, Serbiska ortodoxa kyrkan
- Björn Ottesen, missionsföreståndare i Adventistsamfundet
- Anders Svensson, Metodistkyrkan
- Stefan Swärd, styrelseordförande i Evangeliska Frikyrkan
- Thomas Söderberg, direktor, Svenska kyrkan
- Karin Wiborn, Svenska Baptistsamfundet
- Göran Zettergren, missionsföreståndare i Svenska Missionskyrkan

¹ Deltagarförteckningen omfattar inte åhörare.

Hearing den 11 januari 2006

- Mahmoud Aldebe, Sveriges Muslimska Förbund (SMF)
- Helena Benouda, Sveriges Muslimska råd (SMR)
- Mostafa Kharraki, Förenade Islamiska Föreningar i Sverige (FIFS)

Hearing den 1 februari 2006

- Sören Andersson, förbundsordförande, Riksförbundet för sexuellt likaberättigade (RFSL)
- Axel Brattberg, Nätverket för partnerskap
- Holsten Fagerberg, Nätverket för partnerskap
- Stephanie Gren, RFSL Ungdom
- Anita Hillerström Vagli, Öppna moderater
- Urban Johansson, Öppna moderater
- Katarina Lindahl, generalsekreterare, Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU)
- Hans Olsson, projektledare, Riksförbundet för sexuell upplysning (RFSU)
- Anna-Karin Skantz, förbundssekreterare, Riksförbundet för sexuellt likaberättigade (RFSL)
- Britta Svensson, vice ordförande, Ekumeniska grupperna för kristna homo- och bisexuella (EKHO)
- Anastasia Swärd Lindblom, Vänsterpartiets HBT-nätverk
- Per-Olof Widell, Nätverket för partnerskap
- Hans Ytterberg, Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning (HomO)

Hearing den 15 mars 2006

- Johanna Berggren, Svenska kyrkans unga (SKU)
- Erwin Bischofberger, Respekt
- Ulla Björnberg, professor i sociologi
- Hans Iwan Bratt, Förbundet Humanisterna
- Helena Darzy, Respekt
- Lars Gårdfeldt, teologie doktor
- Dan Hanqvist, advokat
- Maria Hammarström, Svenska kyrkans unga (SKU)
- Daniel Janarv, Svenska missionskyrkans Ungdom (SMU)

- Ann-Cathrin Jarl, teol. dr och stiftsadjunkt
- Susanne Juhlin, Socialstyrelsen
- Jan-Erik Levy, Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund (SST)
- Lena Posner-Körösi, Judiska Centralrådet (tillika representant i referensgruppen för trossamfund)
- Birgitta Resenius, Socialstyrelsen
- Christer Sturmark, Förbundet Humanisterna
- Ulrika Westerlund, Forum för levande historia

Undersökning om
kyrklig och borgerlig vigsel, 2006

Uppdragsgivare: Äktenskaps- och partnerskapsutredningen

Inledning

Enkätenheten vid Statistiska centralbyrån (SCB) har under perioden januari-mars 2006 genomfört en enkätundersökning på uppdrag av Äktenskaps- och partnerskapsutredningen. Syftet med undersökningen är att få upplysning om allmänhetens syn på formerna för ingående av äktenskap.

Undersökningen genomfördes som en postenkät med två påminnelser. Populationen utgjordes av män och kvinnor i åldern 20-50 år. Totalt var det 1804 personer som besvarade frågeblanketten, vilket är 60,3 % av urvalet. Frågeblanketterna registrerades via skanning, varefter tabeller framställdes.

Josefin Linebäck har varit undersökningsledare och framställt resultattabellerna, Marina Kerkenberg har varit produktionsansvarig och Leif Lemon har ansvarat för urvalsdragningen.

Innehåll

1	Population och urval	3
2	Sekretess och utlämnande.....	3
3	Variabler.....	3
4	Datainsamling.....	3
5	Bortfall	4
6	Databeredning.....	4
7	Viktberäkning och estimation	5
8	Tabellerna	5
9	Kvalitet.....	6
9.1	Ramtäckning	6
9.2	Urval.....	6
9.3	Mätning.....	6
9.4	Bearbetning	6
9.5	Bortfall	6
10	Frekvenstabeller.....	7
11	Tabeller (stratum).....	11

Bilagor

- Bilaga 1: Missiv och frågeblankett
- Bilaga 2: Underlag för bortfallsanalys
- Bilaga 3: Partiellt bortfall

STATISTISKA CENTRALBYRÅN 2006-03-27

Enkätenheten

1 Population och urval

Populationen, det vill säga de objekt som man vill dra slutsatser om, utgörs i denna undersökning av personer i åldern 20-50 år. För att kunna dra ett urval från populationen skapas en urvalsram som avgränsar, identifierar och möjliggör koppling till objekten i populationen. Urvalsramen i denna undersökning har skapats utifrån Registret över totalbefolkningen (RTB) och består av samtliga folkbokförda i Sverige i åldern 20-50 år. Antalet individer i ramen var 3 050 410 den 31/10 2005.

Äktenskaps- och partnerskapsutredningen och SCB har efter diskussion beslutat att urvalsstorleken ska vara 3 000 individer. Stickprovets storlek bestämdes utifrån uppsatta precisions- och kostnadskrav.

Från urvalsramen drogs ett stratifierat obundet slumpmässigt urval om 3 000 personer med hjälp av ett av SCB egenutvecklat urvalsprogram. Ett stratifierat obundet slumpmässigt urval innebär att alla objekt inom respektive strata har lika stor sannolikhet att komma med i urvalet.

För att vara säker på att urvalet innehåller tillräckligt många individer i viktiga redovisningsgrupper kan dessa redovisningsgrupper definieras som egna strata. I stratum 1 ingår män födda 1955-1969, i stratum 2 ingår män födda 1970-1985, i stratum 3 ingår kvinnor födda 1955-1969 och i stratum 4 ingår kvinnor födda 1970-1985. Sedan kan stickprovetsstorleken fördelas till dessa strata på ett sätt som gör att urvalet innehåller ett lämpligt antal personer från den aktuella redovisningsgruppen.

Innan frågeblanketten sändes ut genomfördes en identifikationskontroll av personerna i urvalet mot befolkningsdata för att få fram aktuella adressuppgifter. Vid kontrollen visade det sig att samtliga personer tillhörde populationen. Övertäckning kom till SCB:s kännedom under insamlingsfasen. De vanligaste orsakerna till övertäckning är att personerna har emigrerat eller avlidit sedan urvalet drogs. I dessa fall rör det sig om att undersökningspersonerna eller deras anhöriga uppgett att de inte längre tillhör populationen.

Tabell 1 Population och urval

Population	3 050 410
Bruttourval	3 000
Övertäckning	6
Nettourval ¹⁾	2994

1) Nettourval är det som kvarstår efter det att övertäckningen har tagits bort från bruttourvalet.

2 Sekretess och utlämnande

Frågeblankettens framsida bestod av ett informationsbrev där uppgiftslämnarna kunde läsa om undersökningens bakgrund, syfte och att undersökningen genomfördes i samarbete mellan Äktenskaps- och partnerskapsutredningen och SCB. Brevet informerade också om att uppgifter hämtas från Registret över totalbefolkningen, att samtliga uppgifter är skyddade av personuppgiftslagen och sekretesslagen och att det är frivilligt att delta. (Se bilaga 1)

Behandlingen av personuppgifter i undersökningen har anmälts till SCB:s juridiska kansli. Kopplingen till personuppgifterna tas bort tre månader efter slutleverans.

3 Variabler

Äktenskaps- och partnerskapsutredningen har utformat frågorna i frågeblanketten i samarbete med SCB. Blanketten har även genomgått en skrivbordsgranskning hos SCB:s mättekniska laboratorium. Blanketten bestod av 11 numrerade frågor. Frågorna handlade bl a om hur man ser på kyrklig och borgerlig vigsel. (Se bilaga 1)

4 Datainsamling

Frågeblanketterna skickades ut till urvalspersonerna med post. Via informationsbrevet ombads de besvara frågorna och skicka tillbaka frågeblanketten till SCB. Det första utskicket genomfördes den 10/1, sedan skickades två påminnelser ut till dem som inte besvarat

frågeblanketten. Den första påminnelsen bestod av ett tack- och påminnelsekort (ToP) och skickades ut den 19/1. Den andra påminnelsen var en enkätpåminnelse och skickades ut den 2/2. Insamlingen avslutades den 21/2.

Tabell 2 Beskrivning av inflödet

	Antal	Procent
Efter första utsändning	1 049	35,0
Efter ToP	456	15,2
Efter enkätpåminnelse	299	10,0
Totalt antal svar	1 804	60,3
Bortfall	1 190	39,7
Nettourval	2 994	100,0

5 Bortfall

Bortfallet består dels av objektbortfall som innebär att frågeblanketten inte är besvarad alls, dels av partiellt bortfall som innebär att vissa frågor på blanketten inte är besvarade. Om bortfallet skiljer sig åt från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna så kan skattningarna som grundar sig på enbart de svarande vara skeva.

Objektbortfall kan bland annat bero på att uppgiftslämnaren inte är villig att delta i undersökningen, att uppgiftslämnaren inte går att nå eller att uppgiftslämnaren är förhindrad att medverka, t ex på grund av sjukdom. Objektbortfallet i denna undersökning redovisas i tabell 3 nedan. Med "ej avhörda" menas att ingen uppgift om varför frågeblanketten inte är besvarad har lämnats. Med förhindrad och avböjd medverkan menas att SCB meddelats att uppgiftslämnaren är förhindrad eller inte vill medverka i undersökningen. Med "fel person har svarat" menas att någon annan än den person som frågeblanketten var avsedd för har svarat. För vidare förklaring se "Databeredning" nedan.

Tabell 3 Beskrivning av objektsbortfall

	Antal	Procent
Ej avhörda	1 133	95,2
Postreturer	19	1,6
Hemlig/skyddad/saknar adress	5	0,4
Förhindrad medverkan	5	0,4
Avböjd medverkan	11	0,9
Insänd blank	2	0,2
Fel person har svarat	15	1,3
Totalt	1 190	100,0

För att få en bild av hur bra de svarande representerar urvalet med avseende på vissa bakgrundsvariabler har information från RTB jämförts mellan de svarande och hela urvalet. Denna jämförelse finns i bilaga 2, där det bl a framgår att kvinnor svarat i högre grad än män och att äldre svarat i högre grad än yngre. Notera att detta är ovägda siffror där hänsyn inte har tagits till urvalsdesignen.

Partiellt bortfall kan bero på att frågan är svår att förstå, är känslig eller att uppgiftslämnaren glömmer att besvara frågan. Till partiellt bortfall räknas även dubbelmarkeringar och svar som inte kan tydas.

Det är viktigt att beakta det partiella bortfallet då datamaterialet analyseras. Det partiella bortfallet för respektive fråga redovisas i bilaga 3. I denna undersökning varierar det partiella bortfallet mellan 0,2 och 1,2 procent.

6 Databeredning

Databeredningen genomfördes av Enkätenheten vid SCB. Samtliga inkomna frågeblanketter prickades av i Enkätenhetens avregistreringssystem. Frågeblanketterna skannades med programvaran EYES&HANDS. Kontroller genomfördes under och efter registreringen. Då kontrollerades bl a dubbelmarkeringar och att endast valida värden förekommer i materialet.

Svarsdatafilen kompletterades med registervariabler från RTB samt med vikter för uppräkningsnivå. Frågorna om födelseår och kön kontrollerades mot motsvarande registerdata. I kontrollen för variabeln födelseår upptäcktes 15 misstämningar. Eftersom detta kan bero på att någon annan än urvalspersonen besvarat frågeblanketten har de observationer med fel födelseår exkluderats från filen. För variabeln kön förekom tre misstämningar vilket kan räknas som mätfel.

7 Viktberäkning och estimation

Vikter har tagits fram för att kunna räkna upp resultatet till populationsnivå. Uppräkning med vikter medför att resultat kan redovisas för hela populationen och inte bara för de svarande. Om vikterna inte används så kan resultaten bli helt missvisande. Vikterna kompenserar för objektsbortfallet men inte för det partiella bortfallet och därmed kan antalsuppgifterna i respektive tabell bli olika. Eftersom urvalet är stratifierat så har fyra vikter beräknats, en för respektive stratum. Vikterna kompenserar därmed för att urvalspersonerna i olika strata har olika stor sannolikhet att komma med i urvalet.

Vikterna för respektive stratum har beräknats med formeln:

$$w_k = \frac{N_h}{n_h} * \frac{n_h}{m_h} = \frac{N_h}{m_h}$$

där w_k =Vikten för varje objekt i stratum h ($h=1, 2, 3, \dots$)

N_h =Antal individer i stratum h

n_h =Antal individer i bruttourvalet i stratum h

m_h =Antal individer som svarat samt övertäckning i stratum h

Vikterna bygger på antagandet att övertäckningen är lika stor bland de svarande som i bortfallet samt att bortfallet inte skiljer sig från de svarande med avseende på undersökningsvariablerna.

För skattning av totaler används följande formel:

$$\hat{Y} = \sum_r w_k y_k$$

där w_k = den totala vikten för objekt k
 y_k = variabelvärde för objekt k
 summering sker över de svarande (r)

För skattning av medelvärden används följande formel:

$$\hat{\bar{Y}} = \frac{\sum_r w_k y_k}{\sum_r w_k}$$

Där w_k = den totala vikten för objekt k
 y_k = variabelvärde för objekt k
 summering sker över de svarande (r)

8 Tabellerna

Tabellerna har räknats upp till populationsnivå, vilket innebär att resultatet avser hela populationen och inte bara de svarande.

Antalsuppgifterna är således skattningar av antal personer i populationen med den aktuella egenskapen. Att det uppräknade antalet individer är olika för olika frågor beror på det partiella bortfallet (se under rubriken "Bortfall"). Frågorna 3-11 har korstabulerats mot variablerna kön och ålder.

I andelstabellerna är värdena avrundade till närmaste heltal vilket i vissa fall har lett till att summan av delarna inte stämmer med totalen. Värden under 0,5 är därmed avrundade till noll.

De tabeller som presenteras i denna rapport har tagits fram enligt de formler som presenterats i avsnitt "Viktberäkning och estimation" med hjälp av SPSS.

9 Kvalitet

SCB tillämpar en bred definition på kvalitet. För att hålla en hög kvalitet och täcka kvalitetsdimensionerna används vid genomförandet av undersökningar ett kvalitetssäkringsprogram med kontroller i undersökningens olika faser, allt från planering till dokumentation och uppföljning. I SCB MIS 2001:1 "Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik" ges en ingående beskrivning av SCB:s kvalitetsbegrepp och de olika kvalitetskomponenterna. Nedan beskrivs de begrepp som har betydelse för denna undersökning.

9.1 Ramtäckning

Ett problem som kan uppstå är täckningsfel. Det innebär att urvalsram och population inte helt stämmer överens. Täckningsfelen kan delas in i två typer, dels undertäckning som innebär att vissa enheter som ingår i populationen saknas i urvalsramen, dels övertäckning som innebär att enheter som inte ingår i populationen ändå finns i urvalsramen. Ett sätt att minska täckningsfelen är att ha bra och uppdaterade register. Registret över totalbefolkningen (RTB) bedöms vara av god kvalitet och bra uppdaterat. I denna undersökning visade sig 6 personer vara övertäckningsobjekt. Det var personer som avlidit eller flyttat utomlands. Någon undertäckning har inte observerats, men undertäckning är vanligtvis svårare att upptäcka än övertäckning.

9.2 Urval

Denna kvalitetskomponent avser fel som uppkommer på grund av att man endast undersöker en del av populationen, det vill säga att ett urval har dragits. Urvalsfel är således den avvikelse mellan ett skattat värde (estimat) och det faktiska värdet (parametern) som beror på att man inte undersöker alla objekt i populationen. Urvalsfelets storlek minskar med en ökad urvalsstorlek. Vid ett korrekt urvalsförfarande kan urvalsfelets storlek skattas och bland annat anges med osäkerhetsintervall i form av konfidensintervall.

9.3 Mätning

Ett fel som kan uppstå vid mätning är att lämnade uppgifter skiljer sig från faktiska uppgifter. Felet kallas mätfel och kan uppkomma då respondenten inte minns de faktiska uppgifterna, missförstår frågan eller medvetet svarar felaktigt. För att försöka minimera mätfelen har frågeblanketten granskats av SCB:s mättekniska laboratorium och kontroller har genomförts, t ex kontroll av tillåtna värden vid dataregistrering. Mätfelen för registervariabler som hämtats från RTB bedöms vara liten.

9.4 Bearbetning

Vid den manuella och maskinella bearbetningen av datamaterialet kan fel uppstå, så kallade bearbetningsfel. Som exempel på bearbetningsfel kan registreringsfel och kodningsfel nämnas. Dessa fel kan förhindras och upptäckas i de kontroller som genomförs vid dataregistreringen. Vanligtvis är denna typ av fel försumbara.

9.5 Bortfall

De eventuella fel som bortfallet kan ge upphov till kallas bortfallsfel. Det inträffar om objekten i bortfallet och de svarande skiljer sig åt (har en annan fördelning) avseende undersökningsvariablerna. En jämförelse mellan de svarande och urvalet finns beskriven under rubriken Bortfall.

10 Frekvenstabeller

Fråga 1. Är du man eller kvinna?

	Antal	%
Man	1553286	51
Kvinna	1476641	49
Total	3029926	100

Fråga 2. Vilket år är du född?

	Antal	%
1950-1969	1527833	52
1970-1985	1391966	48
Total	2919799	100

Fråga 3. Hur lever du idag? Jag är...

	Antal	%
Ensamstående	661186	22
Sambo med person av motsatt kön	1082207	36
Sambo med person av samma kön	23254	1
Särbo med person av motsatt kön	154962	5
Särbo med person av samma kön	13239	0
Registrerad partner	6618	0
Gift	1085691	36
Total	3027156	100

72 % är antingen sambo med en person av motsatt kön eller gifta. 1 % är sambo med en person av samma kön. 22 % är ensamstående och 5 % är särbo med person av motsatt kön.

Fråga 4. Idag kan man välja mellan att gifta sig borgerligt eller inom Svenska kyrkan eller inom annat trossamfund. Vilket föredrar du?

	Antal	%
Vigsel inom trossamfund	1463789	49
Borgerlig vigsel	614764	20
Har ingen åsikt	909026	30
Vigsel inom trossamfund och borgerlig vigsel	17465	1
Total	3005045	100

49 % föredrar vigsel inom trossamfund och 20 % föredrar borgerlig vigsel. För 1 % spelar det ingen roll vilket och 30 % har ingen åsikt i frågan.

Fråga 5a. Vad tycker du är viktigast när det gäller att välja hur vigseln skall gå till?

	Antal	%
Religiösa faktorer	359921	12
Traditionella skäl	869675	29
Själva vigselceremonin och allt runt omkring	1377056	45
Stämningen vid en vigsel	1422858	47
Möjligheten för oss att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner	1572681	52
Att det är en fin tradition	1078616	36
Platsen eller orten för vigseln	837837	28
Att vigseln kan ske med kort varsel	127731	4
Praktiska skäl	586732	19
Annat, nämligen	185486	6
Inget särskilt	249934	8
Total	3037831	100

Lite drygt hälften av de svarande har angett att möjlighet att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner är en viktig sak när det gäller att välja hur vigseln ska gå till. Observera att varje person uppmanas att kryssa i tre alternativ var. Det gör att summan av procentalen inte blir 100.

Fråga 5b. Om du bara ska välja en sak, vilken väljer du då?

	Antal	%
Religiösa faktorer	153724	5
Traditionella skäl	187153	6
Själva vigselcermonin och allt runt omkring	530854	18
Stämningen vid en vigsel	382403	13
Möjligheten för oss att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner	762747	25
Att det är en fin tradition	306039	10
Platsen eller orten för vigseln	125371	4
Att vigseln kan ske med kort varsel	13181	0
Praktiska skäl	299083	10
Annat	127007	4
Inget särskilt	141903	5
Total	3029466	100

25 % tycker att det allra viktigaste att ta hänsyn till när det gäller att välja hur vigseln ska gå till är möjligheten att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner. 18% tycker att det viktigaste är själva ceremonin och allt runt omkring och 13 % tycker att stämningen vid en vigsel är viktigast. Minst viktigt är att vigseln kan ske med kort varsel.

Fråga 6. Tycker du det är viktigt att kunna välja vem som ska förrätta vigseln?

	Antal	%
Ja, mycket viktigt	1753702	58
Nej, inte särskilt viktigt	965114	32
Helt oviktigt	101777	3
Har ingen åsikt	209602	7
Total	3030194	100

58 % tycker att det är mycket viktigt att kunna välja vem som ska förrätta vigseln medan 32 % inte tycker att det är särskilt viktigt. 3 % tycker att det är helt oviktigt och 7 % har ingen åsikt.

Fråga 7. Vilka tycker du bör ha rätt att förrätta vigslar som är juridiskt giltiga?

	Antal	%
Präster och deras motsvarigheter i Svenska Kyrkan och andra trossamfund (har rätt idag)	2562661	84
Domare i domstol (har rätt idag)	1911673	63
Andra personer som fått särskilt tillstånd att vara vigselförrättare (har rätt idag)	2079334	69
Tjänstemän på Skatteverket	120025	4
Tjänstemän på annan myndighet, nämligen...	33373	1
Egna förslag till kategorier av personer som bör få vigselrätt	129423	4
Har ingen åsikt	227677	8
Total	3034132	100

84 % tycker att präster och deras motsvarigheter i Svenska Kyrkan och andra trossamfund bör ha rätt att förrätta vigslar som är juridiskt giltiga. 69 % tycker att personer som fått särskilt tillstånd att vara vigselförrättare och 63 % tycker att domare i domstol bör ha denna befogenhet. Observera att varje person kan kryssa i flera alternativ var. Det gör att summan av procenttalen inte blir 100.

Fråga 8. Tycker du att det är viktigt att kunna gifta sig på hemorten (eller någonstans i närheten)?

	Antal	%
Ja, mycket viktigt	1912884	63
Nej, inte särskilt viktigt	679663	22
Helt oviktigt	172047	6
Har ingen åsikt	264384	9
Total	3028978	100

63 % tycker att det är mycket viktigt att kunna gifta sig på hemorten medan 22 % inte tycker att det är särskilt viktigt. 6 % tycker att det är helt oviktigt och 9 % har ingen åsikt.

Fråga 9. Är det viktigt att själva vigselceremonin blir högtidlig?

	Antal	%
Ja, mycket viktigt	1818255	60
Nej, inte särskilt viktigt	872171	29
Helt oviktigt	121795	4
Har ingen åsikt	216780	7
Total	3029002	100

60 % tycker att det är mycket viktigt att själva vigselceremonin blir högtidlig och 29 % tycker inte att det är särskilt viktigt. 4 % tycker att det är helt oviktigt och 7 % har ingen åsikt.

Fråga 10. Är det viktigt att äktenskap bara kan ingås vid en särskild ceremoni?

	Antal	%
Mycket viktigt	692744	23
Viktigt	948410	31
Inte viktigt	1010934	33
Har ingen åsikt	380757	13
Total	3032845	100

33 % tycker inte att det är viktigt att äktenskap bara kan ingås vid en särskild ceremoni. 31 % tycker att det är viktigt och 23 % tycker att det är mycket viktigt. 13 % har ingen åsikt.

Fråga 11. I flera andra länder har man andra vigselceremonier än vad vi har i Sverige. Där kan man bara gifta sig borgerligt och väljer sedan själv om man vill ha särskild kyrklig välsignelse av äktenskapet eller inte. Vad tycker du om det sättet att gifta sig på?

	Antal	%
Bra, de svenska vigselreglerna bör likna systemet i dessa länder	413653	14
Det är sämre, vi bör behålla det svenska systemet med valfrihet mellan kyrklig och borgerlig vigsel	1794623	59
Har ingen åsikt/Spelar ingen roll för mig	815253	27
Total	3023529	100

59 % tycker att vi bör behålla det svenska systemet med valfrihet mellan kyrklig och borgerlig vigsel. 27 % har ingen åsikt om detta och 14 % tycker att de svenska vigselreglerna ska ändras så att man bara kan gifta sig borgerligt.

11 Tabeller (stratum)

Kön och ålder

	Ålder		Total
	20-35	36-50	
	Antal	%	Antal
Man	706638	47	781329
			53
Kvinna	685328	48	746504
			52
Total	1391966	48	1527833
			52
			2919799
			100

Fråga 3. Hur lever du idag? Jag är...

	Stratum											
	Män 20-35 år		Män 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Total			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Ensamstående	225947	29	152337	20	166140	23	116761	16	661186	22		
Sambo med person av motsatt kön	321199	41	206619	27	348598	48	205791	28	1082207	36		
Sambo med person av samma kön	4430	1	7004	1	8900	1	2919	0	23254	1		
Särbo med person av motsatt kön	44303	6	19261	2	56369	8	35028	5	154962	5		
Särbo med person av samma kön	8861	1	0	0	0	0	4379	1	13239	0		
Registrerad partner	2215	0	0	0	1483	0	2919	0	6618	0		
Gift	168353	22	393976	51	143889	20	379474	51	1085691	36		
Total	775309	100	779197	100	725380	100	747271	100	3027156	100		

Fråga 4. Idag kan man välja mellan att gifta sig borgerligt eller inom Svenska kyrkan eller inom annat trossamfund. Vilket föredrar du?

	Stratum													
	Män 20-35 år			Män 36-50 år			Kvinnor 20-35 år			Kvinnor 36-50 år			Total	
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%
Vigsel inom trossamfund	405376	53	322185	41	402000	56	334229	45	1463789	49				
Borgerlig vigsel	141771	18	180353	23	136472	19	156168	21	614764	20				
Har ingen åsikt	221517	29	273157	35	172074	24	242279	33	909026	30				
Vigsel inom trossamfund och borgerlig vigsel	2215	0	3502	0	4450	1	7298	1	17465	1				
Total	770878	100	779197	100	714996	100	739973	100	3005045	100				

402

Fråga 5a. Vad tycker du är viktigast när det gäller att välja hur vigseln ska gå till?

	Stratum													
	Män 36-50 år			Män 20-35 år			Kvinnor 36-50 år			Kvinnor 20-35 år			Total	
	Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%		Antal	%
Religiösa faktorer	92803	12	73101	9	109464	15	84553	12	359921	12				
Traditionella skäl	259149	33	281326	36	188277	25	140922	19	869675	29				
Själva vigselceremonin och allt runt omkring	294169	37	336705	44	360500	48	385682	53	1377056	45				
Stämningen vid en vigsel	299422	38	343351	44	373635	50	406450	56	1422858	47				
Möjligheten för oss att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner	334442	43	416452	54	363419	48	458369	63	1572681	52				
Att det är en fin tradition	299422	38	283541	37	259793	35	235860	32	1078616	36				
Platsen eller orten för vigseln	178602	23	197150	26	226225	30	235860	32	837837	28				
Att vigseln kan ske med kort varsel	49028	6	24367	3	33569	4	20768	3	127731	4				
Praktiska skäl	224129	29	121834	16	153249	20	87520	12	586732	19				
Annat, nämligen	45526	6	44303	6	46704	6	48952	7	185486	6				
Inget särskilt	113815	14	68670	9	48164	6	19284	3	249934	8				
Total	786201	100	773093	100	750190	100	728346	100	3037831	100				

Fråga 5b. Om du bara ska välja en sak, vilken väljer du då?

	Stratum											
	Män 36-50 år		Män 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Total			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Religiösa faktorer	36771	5	42088	5	48164	6	26701	4	153724	5		
Traditionella skäl	64787	8	62025	8	29190	4	31151	4	187153	6		
Självta vigselcermonin och allt runt omkring	106811	14	132910	17	157627	21	133505	18	530854	18		
Stämningen vid en vigsel	70040	9	88607	11	105085	14	118672	16	382403	13		
Möjligheten för oss att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner	157590	20	192720	25	178061	24	234376	32	762747	25		
Att det är en fin tradition	94554	12	95252	12	58381	8	57852	8	306039	10		
Platsen eller orten för vigseln	33269	4	24367	3	30650	4	37085	5	125371	4		
Att vigseln kan ske med kort varsel	8755	1	0	0	1460	0	2967	0	13181	0		
Praktiska skäl	119068	15	59810	8	87571	12	32635	5	299083	10		
Annat	29767	4	31012	4	32109	4	34118	5	127007	4		
Inget särskilt	63036	8	46519	6	17514	2	14834	2	141903	5		
Total	784450	100	775309	100	745811	100	723896	100	3029466	100		

Fråga 6. Tycker du det är viktigt att kunna välja vem som ska förrätta vigseln?

	Stratum											
	Män 36-50 år		Män 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Total			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Ja, mycket viktigt	388723	50	431958	56	455368	61	477653	66	1753702	58		
Nej, inte särskilt viktigt	285414	36	259175	34	227684	30	192841	27	965114	32		
Helt oviktigt	47277	6	22152	3	17514	2	14834	2	101777	3		
Har ingen åsikt	63036	8	59810	8	46704	6	40052	6	209602	7		
Total	784450	100	773093	100	747271	100	725380	100	3030194	100		

Fråga 7. Vilka tycker du bör ha rätt att förrätta vigslar som är juridiskt giltiga?

	Män 36-50 år		Män 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Total	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Präster och deras motsvarigheter i Svenska Kyrkan och andra trossamfund (har rätt idag)	637366	81	646829	84	648024	86	630442	87	2562661	84
Domare i domstol (har rätt idag)	465767	59	509489	66	429097	57	507321	70	1911673	63
Andra personer som fått särskilt tillstånd att vara vigselförättare (har rätt idag)	488530	62	509489	66	548777	73	532538	73	2079334	69
Tjänstemän på Skatteverket	31518	4	31012	4	21893	3	35601	5	120025	4
Tjänstemän på annan myndighet, nämligen...	10506	1	6646	1	5838	1	10384	1	33373	1
Egna förslag till kategorier av personer som bör få vigselrätt	21012	3	42088	5	26271	4	40052	6	129423	4
Har ingen åsikt	75293	10	64240	8	52542	7	35601	5	227677	8
Total	786201	100	770878	100	750190	100	726863	100	3034132	100

404

Fråga 8. Tycker du att det är viktigt att kunna gifta sig på hemorten (eller någonstans i närheten)?

	Män 36-50 år		Män 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Total	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Ja, mycket viktigt	457012	58	496198	64	458287	61	501387	69	1912884	63
Nej, inte särskilt viktigt	185606	24	179429	23	172223	23	142406	20	679663	22
Helt oviktigt	68289	9	28797	4	42326	6	32635	5	172047	6
Har ingen åsikt	75293	10	68670	9	74435	10	45985	6	264384	9
Total	786201	100	773093	100	747271	100	722413	100	3028978	100

Fråga 9. Är det viktigt att själva vigselceremonin blir högtidlig?

	Stratum											
	Män 36-50 år		Män 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Total			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Ja, mycket viktigt	407984	52	431958	56	497694	67	480620	66	1818255	60		
Nej, inte särskilt viktigt	264402	34	250314	32	183899	25	173557	24	872171	29		
Helt oviktigt	38522	5	24367	3	26271	4	32635	5	121795	4		
Har ingen åsikt	75293	10	66455	9	37947	5	37085	5	216780	7		
Total	786201	100	773093	100	745811	100	723896	100	3029002	100		

Fråga 10. Är det viktigt att äktenskap bara kan ingås vid en särskild ceremoni?

	Stratum											
	Män 20-35 år		Män 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Total			
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%		
Mycket viktigt	141771	18	182104	23	157240	22	211629	28	692744	23		
Viktigt	239238	31	248643	32	229926	32	230603	31	948410	31		
Inte viktigt	268035	35	264402	34	258111	36	220387	29	1010934	33		
Har ingen åsikt	124049	16	87550	11	81587	11	87571	12	380757	13		
Total	773093	100	782699	100	726863	100	750190	100	3032845	100		

Fråga 11. I flera andra länder har man andra vigselceremonier än vad vi har i Sverige. Där kan man bara gifta sig borgerligt och väljer sedan själv om man vill ha en särskild kyrklig välsignelse av äktenskapet eller inte. Vad tycker du om det sättet att gifta sig på?

	Män 36-50 år		Män 20-35 år		Kvinnor 36-50 år		Kvinnor 20-35 år		Total	
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
Bra, de svenska vigselreglerna bör likna systemet i dessa länder	122570	16	117404	15	83192	11	90487	13	413653	14
Det är sämre, vi bör behålla det svenska systemet med valfrihet mellan kyrklig och borgerlig vigsel	451759	58	449679	58	442233	59	450952	63	1794623	59
Har ingen åsikt/Spelar ingen roll för mig	210121	27	203795	26	221846	30	179491	25	815253	27
Total	784450	100	770878	100	747271	100	720929	100	3023529	100

Stratum

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

Hur ska man gifta sig i Sverige i framtiden?

Syfte

Syftet med undersökningen är att få upplysning om allmänhetens syn på formerna för ingående av äktenskap (se särskild information om vigsel). Resultatet kommer att användas som underlag för utredning och förslag om framtida vigselformer. Undersökningen genomförs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Äktenskaps- och partnerskapsutredningen. SCB har hand om utskick, insamling och sammanställning av inkomna svar.

Alla svar är viktiga

Ett urval omfattande 3 000 personer i åldern 20-50 år har gjorts med hjälp av statistiska metoder. Urvalet är draget från SCB:s register över totalbefolkningen (RTB). Din medverkan är frivillig men ditt svar är mycket viktigt och bidrar till att undersökningens resultat blir tillförlitligt. Ditt svar kan inte ersättas med någon annans.

Dina svar är skyddade

De uppgifter som du lämnar skyddas av sekretesslagen samt av bestämmelserna i personuppgiftslagen. Statistiksekretessen enligt 9 kap. 4§ sekretesslagen innebär bl.a. att alla som arbetar med undersökningen har tystnadsplikt. I de resultat som redovisas framgår aldrig vad enskilda personer har svarat.

Vi ber dig svara på frågorna och skicka tillbaka blanketten i det portofria svarskuvertet så snart som möjligt.

Ett stort tack på förhand för din medverkan!

Med vänlig hälsning

Katarina Persson
Rådman
Äktenskaps- och partnerskaps-
utredningen

Josefin Linebäck
Undersökningsledare
Statistiska centralbyrån

Kontakta oss gärna

Om du har frågor om undersökningen är du välkommen att kontakta:
Marina Kerkenberg Tfn: 019-17 65 53 post: marina.kerkenberg@scb.se

Statistics Sweden

Statistiska centralbyrån

www.scb.se

Information om vigsel

De som vill gifta sig, dvs. ingå äktenskap, kan i dag välja om de vill ha en kyrklig eller borgerlig vigselceremoni. En kyrklig vigsel förrättas av en präst eller motsvarande i Svenska kyrkan och andra religiösa samfund (trossamfund). Dit räknas bl.a. olika svenska frikyrkor men också ortodoxa, katolska, muslimska och judiska församlingar. En borgerlig vigsel förrättas av en domare eller en person som särskilt har utsetts till vigselförrättare. Endast de borgerliga vigselförrättarna är skyldiga att viga dem som vill gifta sig. Vid både en kyrklig och en borgerlig vigsel måste både kvinnan och mannen vara närvarande. De skall båda också svara ja på frågan om de vill ingå äktenskap. Minst två vittnen skall också vara närvarande vid vigseln. En präst eller annan vigselförrättare kan komma överens med de blivande makarna att vigseln skall äga rum på annan plats än i kyrkan eller där vigsel annars normalt sker.

Vigselenkät

Den här enkäten handlar om hur du ser på kyrklig och borgerlig vigsel. Men först bara några frågor om dig själv.

<p>1. Är du man eller kvinna?</p> <p>1 ☐ Man</p> <p>2 ☐ Kvinna</p>
<p>2. Vilket år är du född?</p> <p>1 9 </p>
<p>3. Hur lever du idag? Jag är</p> <p>1 ☐ ensamstående</p> <p>2 ☐ sambo med person av motsatt kön</p> <p>3 ☐ sambo med person av samma kön</p> <p>4 ☐ särbo med person av motsatt kön</p> <p>5 ☐ särbo med person av samma kön</p> <p>6 ☐ registrerad partner</p> <p>7 ☐ gift</p>
<p>4. Idag kan man välja mellan att gifta sig borgerligt eller inom Svenska kyrkan eller inom annat trossamfund. Vilket föredrar du?</p> <p>1 ☐ Vigsel inom trossamfund</p> <p>2 ☐ Borgerlig vigsel</p> <p>3 ☐ Har ingen åsikt</p>
<p>5.a Vad tycker du är viktigast när det gäller att välja hur vigseln skall gå till? <i>Kryssa för de tre saker du tycker är allra viktigast!</i></p> <p>1 ☐ Religiösa faktorer</p> <p>1 ☐ Traditionella skäl</p> <p>1 ☐ Själva vigselceremonin och allt runt omkring</p> <p>1 ☐ Stämningen vid en vigsel</p> <p>1 ☐ Möjligheten för oss att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner</p> <p>1 ☐ Att det är en fin tradition</p> <p>1 ☐ Platsen eller orten för vigseln</p> <p>1 ☐ Att vigseln kan ske med kort varsel</p> <p>1 ☐ Praktiska skäl</p> <p>1 ☐ Annat, nämligen _____</p> <p>1 ☐ Inget särskilt</p>

5.b Om du bara ska välja en sak, vilken väljer du då?

- 1 Religiösa faktorer
- 2 Traditionella skäl
- 3 Själva vigselceremonin och allt runt omkring
- 4 Stämningen vid en vigsel
- 5 Möjligheten för oss att visa samhörighet i närvaro av släkt och vänner
- 6 Att det är en fin tradition
- 7 Platsen eller orten för vigseln
- 8 Att vigseln kan ske med kort varsel
- 9 Praktiska skäl
- 10 Annat, nämligen _____
- 11 Inget särskilt

6. Tycker du det är viktigt att kunna välja vem som ska förrätta vigseln?

- 1 Ja, mycket viktigt
- 2 Nej, inte särskilt viktigt
- 3 Helt oviktigt
- 4 Har ingen åsikt

7. Vilka tycker du bör ha rätt att förrätta vigslar som är juridiskt giltiga?

Du får kryssa i mer än en ruta.

- 1 Präster och deras motsvarigheter i Svenska Kyrkan och andra trossamfund (*har rätt idag*)
- 1 Domare i domstol (*har rätt idag*)
- 1 Andra personer som fått särskilt tillstånd att vara vigselförrättare (*har rätt idag*)
- 1 Tjänstemän på Skatteverket
- 1 Tjänstemän på annan myndighet, nämligen _____
- 1 Egna förslag till kategorier av personer som bör få vigselrätt:

- _____
- _____
- _____
- 1 Har ingen åsikt

8. Tycker du att det är viktigt att kunna gifta sig på hemorten (eller någonstans i närheten)?

- 1 Ja, mycket viktigt
- 2 Nej, inte särskilt viktigt
- 3 Helt oviktigt
- 4 Har ingen åsikt

<p>9. Är det viktigt att själva vigselceremonin blir högtidlig?</p> <p>1 ☐ Ja, mycket viktigt</p> <p>2 ☐ Nej, inte särskilt viktigt</p> <p>3 ☐ Helt oviktigt</p> <p>4 ☐ Har ingen åsikt</p>
<p>10. Är det viktigt att äktenskap bara kan ingås vid en särskild ceremoni? (Man skulle också kunna tänka sig att äktenskap ingås genom t.ex. enkel registrering och att en valfri ceremoni hålls före eller efter denna om man så önskar).</p> <p>1 ☐ Mycket viktigt</p> <p>2 ☐ Viktigt</p> <p>3 ☐ Inte viktigt</p> <p>4 ☐ Har ingen åsikt</p>
<p>11. I flera andra länder har man andra vigselregler än vad vi har i Sverige. Där kan man bara gifta sig borgerligt och väljer sedan själv om man vill ha en särskild kyrklig välsignelse av äktenskapet eller inte. Vad tycker du om det sättet att gifta sig på?</p> <p>1 ☐ Bra, de svenska vigselreglerna bör likna systemet i dessa länder</p> <p>2 ☐ Det är sämre, vi bör behålla det svenska systemet med valfrihet mellan kyrklig och borgerlig vigsel</p> <p>3 ☐ Har ingen åsikt/Spelar ingen roll för mig</p>

STORT TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Bortfallsanalys_060306

Vigsel		2006-03-06									
Kolumn.%		Svarande		Bortfall		Urval		Övertäckning			
	Kön	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%
	Män	799	44,3	699	58,7	1498	50			2	33,3
	Kvinnor	1005	55,7	491	41,3	1496	50			4	66,7
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	5-årsklasser										
	20 - 24	170	9,4	171	14,4	341	11,4			4	66,7
	25 - 29	253	14	204	17,1	457	15,3			2	33,3
	30 - 34	291	16,1	200	16,8	491	16,4				
	35 - 39	320	17,7	190	16	510	17				
	40 - 44	348	19,3	206	17,3	554	18,5				
	45 - 49	286	15,9	150	12,6	436	14,6				
	50 - 54	136	7,5	69	5,8	205	6,8				
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	10-årsklasser										
	20 - 29	423	23,4	375	31,5	798	26,7			6	100
	30 - 39	611	33,9	390	32,8	1001	33,4				
	40 - 49	634	35,1	356	29,9	990	33,1				
	50 - 59	136	7,5	69	5,8	205	6,8				
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	Födelseland										
	Sverige	1804	100	1188	99,8	2992	99,9			6	100
	Utländskt			2	0,2	2	0,1				
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	Medborgarskap										
	Svenskt	1793	99,4	1173	98,6	2966	99,1			6	100
	Utländskt	11	0,6	17	1,4	28	0,9				
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	Civilstånd										
	G	673	37,3	298	25	971	32,4				
	OG	990	54,9	817	68,7	1807	60,4			6	100
	S	131	7,3	73	6,1	204	6,8				
	Ä	10	0,6	2	0,2	12	0,4				
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	Inkomst										
	Ingen (0)	33	1,8	54	4,5	87	2,9				
	1 - 84 999	267	14,8	211	17,7	478	16			5	83,3
	85 000 -159 999	260	14,4	211	17,7	471	15,7			1	16,7
	160 000 -234 999	483	26,8	308	25,9	791	26,4				
	235 000 -309 999	440	24,4	252	21,2	692	23,1				
	310 000 -	321	17,8	154	12,9	475	15,9				
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	Stratum										
	1	449	24,9	301	25,3	750	25,1				
	2	350	19,4	398	33,4	748	25			2	33,3
	3	514	28,5	236	19,8	750	25,1				
	4	491	27,2	255	21,4	746	24,9			4	66,7
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100
	Kommungrupp										
	1 Storstäder	299	16,6	247	20,8	546	18,2			2	33,3
	2 Förortskommuner	270	15	187	15,7	457	15,3			2	33,3
	3 Större städer	540	29,9	318	26,7	858	28,7			1	16,7
	4 Pendlingskommuner	125	6,9	73	6,1	198	6,6				
	5 Glesbygdskommuner	63	3,5	39	3,3	102	3,4				
	6 Varuprod.kommuner	110	6,1	72	6,1	182	6,1				
	7 Övr Kom > 25 000 inv	215	11,9	147	12,4	362	12,1			1	16,7
	8 Övr Kom 12500-25000 in	124	6,9	82	6,9	206	6,9				
	9 Övr Kom < 12 500 inv	58	3,2	25	2,1	83	2,8				
	Samtliga	1804	100	1190	100	2994	100			6	100

Bortfallsanalys_060306

Rad %	Svarande		Bortfall		Urval		
	Kön	Antal	%	Antal	%	Antal	%
	Män	799	53,3	699	46,7	1498	100
	Kvinnor	1005	67,2	491	32,8	1496	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	5-årsklasser						
	20 - 24	170	49,9	171	50,1	341	100
	25 - 29	253	55,4	204	44,6	457	100
	30 - 34	291	59,3	200	40,7	491	100
	35 - 39	320	62,7	190	37,3	510	100
	40 - 44	348	62,8	206	37,2	554	100
	45 - 49	286	65,6	150	34,4	436	100
	50 - 54	136	66,3	69	33,7	205	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	10-årsklasser						
	20 - 29	423	53	375	47	798	100
	30 - 39	611	61	390	39	1001	100
	40 - 49	634	64	356	36	990	100
	50 - 59	136	66,3	69	33,7	205	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	Födelseland						
	Sverige	1804	60,3	1188	39,7	2992	100
	Utländet			2	100	2	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	Medborgarskap						
	Svenskt	1793	60,5	1173	39,5	2966	100
	Utländskt	11	39,3	17	60,7	28	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	Civilstånd						
	G	673	69,3	298	30,7	971	100
	OG	990	54,8	817	45,2	1807	100
	S	131	64,2	73	35,8	204	100
	Ä	10	83,3	2	16,7	12	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	Inkomst						
	ingen (0)	33	37,9	54	62,1	87	100
	1 - 84 999	267	55,9	211	44,1	478	100
	85 000 -159 999	260	55,2	211	44,8	471	100
	160 000 -234 999	483	61,1	308	38,9	791	100
	235 000 -309 999	440	63,6	252	36,4	692	100
	310 000 -	321	67,6	154	32,4	475	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	Stratum						
	1	449	59,9	301	40,1	750	100
	2	350	46,8	398	53,2	748	100
	3	514	68,5	236	31,5	750	100
	4	491	65,8	255	34,2	746	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100
	Kommungrp						
	1 Storstäder	299	54,8	247	45,2	546	100
	2 Förortskommuner	270	59,1	187	40,9	457	100
	3 Större städer	540	62,9	318	37,1	858	100
	4 Pendlingskommuner	125	63,1	73	36,9	198	100
	5 Glesbygdskommuner	63	61,8	39	38,2	102	100
	6 Varuprod.kommuner	110	60,4	72	39,6	182	100
	7 Övr Kom > 25 000 inv	215	59,4	147	40,6	362	100
	8 Övr Kom 12500-25000 in	124	60,2	82	39,8	206	100
	9 Övr Kom < 12 500 inv	58	69,9	25	30,1	83	100
	Samtliga	1804	60,3	1190	39,7	2994	100

Bilaga 3 Partiellt bortfall redovisat i procent				
Fråga				
F1	0,3%			
F2	0,7%			
F3	0,4%			
F4	1,2%			
F5a	1,0%			
F5b	0,3%			
F6	0,3%			
F7	1,1%			
F8	0,4%			
F9	0,4%			
F10	0,2%			
F11	0,5%			

Statens offentliga utredningar 2007

Kronologisk förteckning

1. Telefonsäljning. Jo.
2. Från socialbidrag till arbete.
+ Bilaga. Fördjupningsstudier.
+ Lättläst. Sammanfattning. S.
3. Föräldraskap vid assisterad befruktning. Ju.
4. Trafikinspektionen
– en myndighet för säkerhet och skydd inom transportområdet. N.
5. Summa summarum – en fristående myndighet för utredning av anmälningar om brott av poliser och åklagare? Ju.
6. Målsägandebiträdet.
Ett aktivt stöd i rättsprocessen. Ju.
7. Den nya inskrivningsmyndigheten. M.
8. Nya förutsättningar för ekobrottsbekämpning. Ju.
9. Svenskan i världen. UD.
10. Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft. Fi.
11. Regional utveckling och regional samhällsorganisation. Fi
12. Hälso- och sjukvården. Fi.
13. Staten och kommunerna – uppgifter, struktur och relation. Fi.
14. Renovering av bostadsmarknad efterlyses!
Om ungas möjligheter till en egen bostad.
Rapport nr 1:
Om bara någon kunde säga vad jag ska göra för att få en bostad så skulle jag göra det.
Rapport nr 2:
Måste man ha tur?
Studier av yngre på bostadsmarknaden i svenska städer.
Rapport nr 3:
Effektiv bostadsservice och förmedling av bostäder – ur ett dubbelt användarperspektiv.
Rapport nr 4:
Unga vuxna på bolånemarknaden. M.
15. Stöd för framtiden – om förutsättningar för jämställdhetsintegrering.
Idébok:
Jämställd medborgarservice. Goda råd om jämställdhetsintegreringen. En idébok för chefer och strateger.
Metodbok:
JämStöd Praktika. Metodbok för jämställdhetsintegrering. IJ.
16. Ändrad könstillhörighet – förslag till ny lag. S.
17. Äktenskap för par med samma kön. Vigsselfrågor. Ju.

Statens offentliga utredningar 2007

Systematisk förteckning

Justitiedepartementet

Föräldraskap vid assisterad befruktning. [3]
Summa summarum – en fristående myndighet för utredning av anmälningar om brott av poliser och åklagare? [5]
Målsägandebiträdet.
Ett aktivt stöd i rättsprocessen. [6]
Nya förutsättningar för ekobrottsbekämpning. [8]
Äktenskap för par med samma kön.
Vigsselfrågor. [17]

Utrikesdepartementet

Svenskan i världen. [9]

Socialdepartementet

Från socialbidrag till arbete.
+ Bilaga. Fördjupningsstudier.
+ Lättläst. Sammanfattning. [2]
Ändrad könstillhörighet – förslag till ny lag. [16]

Finansdepartementet

Hållbar samhällsorganisation med utvecklingskraft. [10]
Regional utveckling och regional samhällsorganisation. [11]
Hälso- och sjukvården. [12]
Staten och kommunerna – uppgifter, struktur och relationer. [13]

Jordbruksdepartementet

Telefonförsäljning. [1]

Miljödepartementet

Den nya inskrivningsmyndigheten. [7]
Renovering av bostadsmarknad efterlyses!
Om ungas möjligheter till en egen bostad.
Rapport nr 1:
Om bara någon kunde säga vad jag ska göra för att få en bostad så skulle jag göra det.

Rapport nr 2:
Måste man ha tur?
Studier av yngre på bostadsmarknaden i svenska städer.
Rapport nr 3:
Effektiv bostadsservice och förmedling av bostäder – ur ett dubbelt användarperspektiv.
Rapport nr 4:
Unga vuxna på bolånemarknaden. [14]

Näringsdepartementet

Trafikinspektionen
– en myndighet för säkerhet och skydd inom transportområdet. [4]

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

Stöd för framtiden – om förutsättningar för jämställdhetsintegrering.
Idébok:
Jämställd medborgarservice. Goda råd om jämställdhetsintegreringen. En idébok för chefer och strateger.
Metodbok:
JämStöd Praktika. Metodbok för jämställdhetsintegrering. [15]